

8. Anexe

Anexa 1: Extras din Termenii de Referință ai proiectului de evaluare

Întrebările de evaluare - teme și sub-teme de analiză

Întrebările evaluării se concentrează, în principal, pe aspectele privind eficacitatea implementării intervențiilor dedicate susținerii și dezvoltării mediului de afaceri, ca obiectiv specific prevăzut prin POR în cadrul AP și DMI analizate. Se urmărește analiza procesului atât din punctul de vedere al ofertei de fonduri, cât și al problemelor beneficiarilor privind pregătirea și implementarea proiectelor în domeniul analizat, respectiv al cererii de fonduri. Pe baza analizei vor fi identificate măsurile corective ce pot fi luate pentru facilitarea accesului categoriilor specifice de beneficiari la fondurile structurale și ameliorarea managementului proiectelor. De asemenea, evaluarea are în vedere identificarea unor exemple de bună practică în acest domeniu.

Analizele se vor realiza pe două niveluri: la nivel de domeniu major de intervenție pentru a identifica problemele specifice și măsurile corective corespunzătoare fiecărui DMI și pe regiuni de dezvoltare pentru a evidenția și remedia diferențele de absorbție la nivel regional și pentru a adopta măsuri corective în funcție de specificitățile regionale.

În scopul realizării studiului de evaluare a implementării priorităților și proiectelor din cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013, adresate mediului de afaceri evaluatorul trebuie să răspundă detaliat și clar la următoarele întrebări ale evaluării:

1. În ce măsură este influențată eficacitatea implementării proiectelor din cadrul AP/DMI analizate, de procedurile și ghidurile aplicabile domeniului evaluat?

Evaluatorul va analiza eficacitatea procesului de implementare a AP/DMI din cadrul Programului Operațional Regional 2007-2013 care se adresează mediului de afaceri regional și local în vederea realizării obiectivelor propuse și factorii care influențează performanța tehnică și financiară. Evaluatorul va identifica (prin prisma stadiului de implementare tehnică și financiară a proiectelor) și analiza în detaliu cauzele care au influențat eficacitatea sistemului de selecție, contractare, monitorizare și management financiar la nivelul OI și AM POR și efectele acestora (de exemplu: complexitatea/durata procesului de selecție și contractare vis-a-vis de oportunitatea de piață).

Activitățile desfășurate de evaluator vor mai include identificarea și analiza domeniilor, categoriilor de beneficiari, inclusiv din punct de vedere al apartenenței lor regionale, precum și a tipurilor de activități care au/au avut o viteză mai mare, respectiv mai mică de absorbție a fondurilor alocate. Evaluatorul, utilizând tehnici și metode de evaluare specifice, precum și propriile raționamente bazate pe cunoștințe profesionale în domeniul evaluat, va identifica și explica, cauzele care au condus la niveluri diferite de absorbție din punct de vedere regional și va prezenta AM POR un set de propuneri pe termen scurt și pe termen lung, care să poată fi luate în considerare atât în programarea actuală, cât și în programarea post 2013.

Analizele vor evalua în ce măsură cerințele din ghidurile solicitantului sunt înțelese de (potențialii) beneficiari și modul de transpunere a legislației în ghiduri și va face recomandări în vederea simplificării ghidurilor și îmbunătățirii accesibilității acestora. Evaluatorul va face o analiză a impactului procedurilor în performanța absorbției precum și a implementării schemelor de ajutor de stat și "de minimis" și va fundamenta propuneri privind cel mai potrivit mod de implementare a acestor scheme, sau eventuale posibilități de simplificare a acestora, care vor putea fi folosite în perioada actuală și/sau ca lecții pentru perioada următoare de programare.

2. Care sunt factorii care au influențat performanța beneficiarilor în pregătirea și implementarea proiectelor din cadrul AP/DMI analizate?

Analiza va cuprinde toate etapele ciclului de viață al proiectului, pornind de la identificarea nevoii de finanțare și conturarea ideii de proiect, continuând cu pregătirea proiectului și depunerea pentru finanțare, finanțarea, implementarea și monitorizarea acestuia de către beneficiar. Analizele se vor realiza pe tipuri de activități, DMI specifice și categorii de beneficiari, inclusiv din punct de vedere regional.

Evaluatorul va face o analiză detaliată a modului în care beneficiarii proiectelor au identificat nevoia de finanțare și a dificultăților întâmpinate în procesul de pregătire a proiectului, întocmire și depunere a documentației pentru cererea de finanțare.

Analizele vor identifica și descrie detaliat natura și cauzele care au dus la respingerea proiectelor în faza de selecție și evaluare, sau care au dus la necontractarea unor cereri de finanțare aprobate. Analiza va urmări dificultățile întâmpinate de beneficiari în implementarea proiectelor și cauzele cele mai frecvente de reziliere ale contractelor. Analiza cauzelor care determină rezilierea unor contracte va avea în vedere inclusiv impactul duratei procesului de selecție și aprobare/contractare a unor cereri de finanțare asupra oportunităților de piață pe care le adresează proiectul și asupra situației financiare prezentate de beneficiari la depunerea cererii de finanțare.

Managementul implementării proiectelor de către beneficiari va urmări inclusiv respectarea calendarului de implementare a activităților, timpul scurs între data semnării contractului de finanțare și lansarea achiziției, timpul scurs pentru contractarea lucrărilor, echipamentelor și/sau a serviciilor și cauzele care au provocat întârzieri în implementare. Vor fi identificate și analizate dificultățile întâmpinate de beneficiari în asigurarea managementului financiar al proiectelor (referitor la cofinanțare, plata în avans, acoperirea cheltuielilor eligibile, neeligibile, sau a altor cheltuieli legate de demararea și implementarea proiectului), precum și problemele privind elaborarea cererilor de rambursare a cheltuielilor. Va fi analizat calendarul de rambursare stabilit în cererea de finanțare, precum și cauzele modificării/nerespectării sale. Evaluatorul va analiza accesul beneficiarilor la creditare, costurile și impactul creditului asupra implementării proiectelor finanțate în cadrul AP/DMI analizate și va investiga și propune eventuale măsuri pentru asigurarea de către beneficiari a cofinanțării și a fluxurilor financiare necesare pentru implementarea și realizarea obiectivelor proiectelor.

Pe baza acestor analize fundamentate și care vor evalua inclusiv efectele crizei economice și financiare asupra procesului de contractare și implementare a proiectelor finanțate în cadrul AP/DMI specifice analizate, evaluatorul va propune Autorității de Management a programului acțiuni concrete de îmbunătățire a pregătirii și implementării proiectelor de către beneficiari, sau după caz, de preîntâmpinare și/sau diminuare a unor posibile efecte negative ale unor factori asupra implementării proiectelor, evidențiind totodată lecțiile învățate care să poată fi utilizate de AM POR la programarea post 2013. Evaluatorul va face inclusiv analiza implicării partenerilor în procesul de identificare și pregătire a proiectelor finanțate în cadrul AP/DMI analizate, precum și a rolului structurilor partenariale în procesul de implementare propriu-zisă a acestora.

Pe baza rezultatelor evaluării dificultăților întâmpinate de beneficiari se vor explora soluții de sprijin a beneficiarilor în elaborarea / implementarea proiectelor.

3. Identificarea și analiza unor studii de caz

În cadrul acestui punct, evaluatorul va urmări, prin activitățile pe care le va desfășura, identificarea a cel puțin două proiecte de succes în vederea folosirii acestora ca exemple de bună practică.

Studiile de caz vor fi selectate din cadrul AP/DMI specifice, dintre proiectele în curs de implementare și/sau finalizate care îndeplinesc cel puțin unul dintre următoarele criterii orientative:

- sunt destinate modernizării sectoarelor productive locale și regionale, ridicării standardelor de calitate/adoptării standardelor UE/internaționale și diversificării serviciilor prestate;
- au utilizat și/sau utilizează rezultate ale cercetării și dezvoltării tehnologice, precum și măsuri/concepte/tehnologii inovatoare, în scopul creșterii propriei competitivități atât pe piața internă cât și/sau pe piața externă;
- utilizează sau au utilizat metode performante de management, cum ar fi spre exemplu, utilizarea unor parteneriate extinse, și/sau diversificate și stabile, sau proiecte de calitate fundamentate pe planuri de dezvoltare și/sau de expansiune ale firmei cel puțin pe termen mediu, precum și existența unor analize și sondaje de marketing, etc.